

Bever Ridderkerk

Notitie van de Zoogdiervereniging:

DATUM	30 AUGUSTUS 2019
PROJECTNUMMER	2019.058
PROJECTNAAM	BEVER RIDDERKERK
OPDRACHTGEVER	GEMEENTE RIDDERKERK
ONDERDEEL	
MEMO	
AUTEUR(S)	VILMAR DIJKSTRA
PROJECTLEIDER	VILMAR DIJKTRA
DOCUMENTNUMMER	N2019.016

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

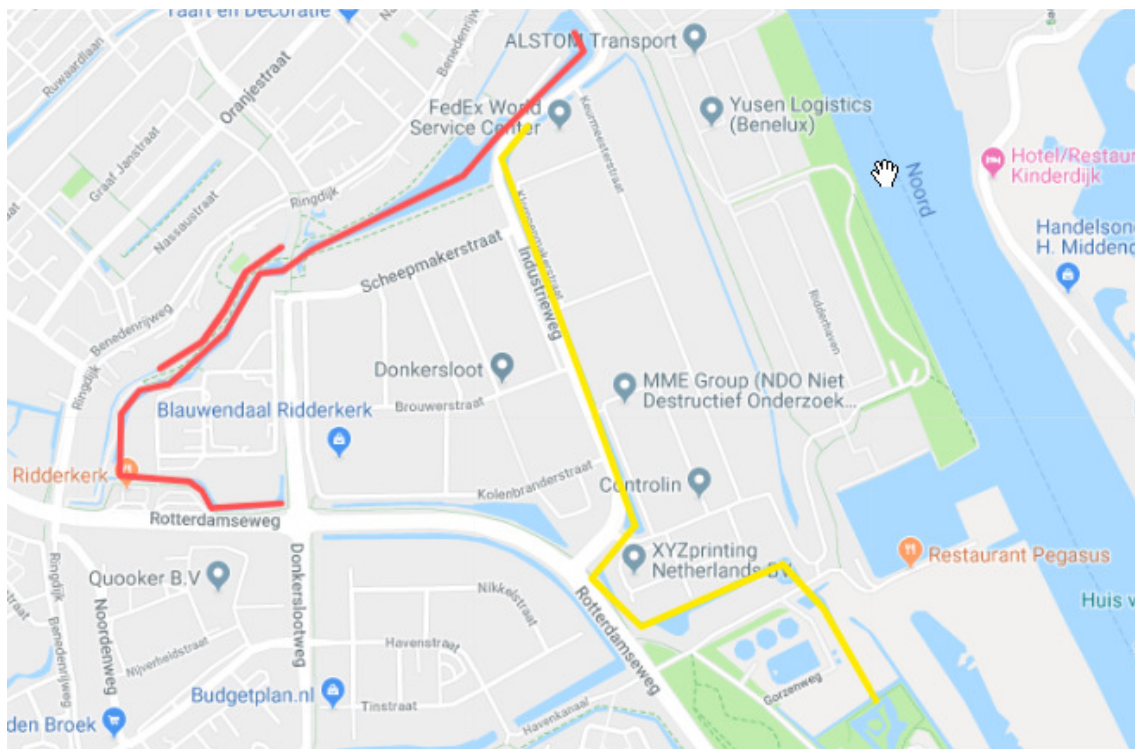
BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
Kvk: 09148054

Inleiding

In en rond de gemeente Ridderkerk komen al jaren bevers voor. Sinds enkele maanden heeft zich minimaal één bever gevestigd in de watergangen aan de zuidoostkant van de wijk Slikkerveer (figuur 1). Vanwege het gebruik van een deel van de watergangen als zwemwater vraagt de gemeente Ridderkerk zich af of aanwezigheid van de bever in de omgeving van het zwemwater tot conflicten kan leiden. Daarnaast heeft de gemeente behoefte aan informatie over andere conflictsituatie die kunnen optreden. De gemeente heeft daarom verzocht of de Zoogdierverseniging een inschatting kan geven van mogelijke conflicten en een advies te geven hoe conflicten te vermijden.

In toenemende mate leven bevers binnen de bebouwde kom van dorpen en steden, in Nederland en daarbuiten. In Nederland leven al jaren bevers binnen de bebouwde kom van steden zoals Dordrecht, Roermond, Maastricht, Arnhem, Nijmegen, Lelystad, Almere, Gouda en Culemborg. Dit levert tot nu toe maar weinig tot geen conflicten op, of die conflicten kunnen relatief eenvoudig worden opgelost.

Bevers zijn (inter)nationaal strikt beschermd. Werkzaamheden die een schadelijk effect op de functionaliteit van een bevervestiging kunnen hebben, dienen bij voorkeur op zodanige wijze uitgevoerd te worden dat er geen negatieve effecten voor die bevervestiging optreden. Als er wel negatieve effecten te verwachten zijn, dan dient er een ontheffing aangevraagd te worden (die al dan niet afgegeven wordt).

Figuur 1. Ligging van het leefgebied van de bever in de bebouwde kom van Ridderkerk. Weergegeven zijn de watergangen die min of meer met enige regelmaat door de bever worden gebruikt (rode lijnen) en de route van watergangen waarlangs de bever vanuit De Gorzen het leefgebied heeft bereikt (gele lijn) (bron route bever: Jaap Nispeling, bron kaart: Google Maps).

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

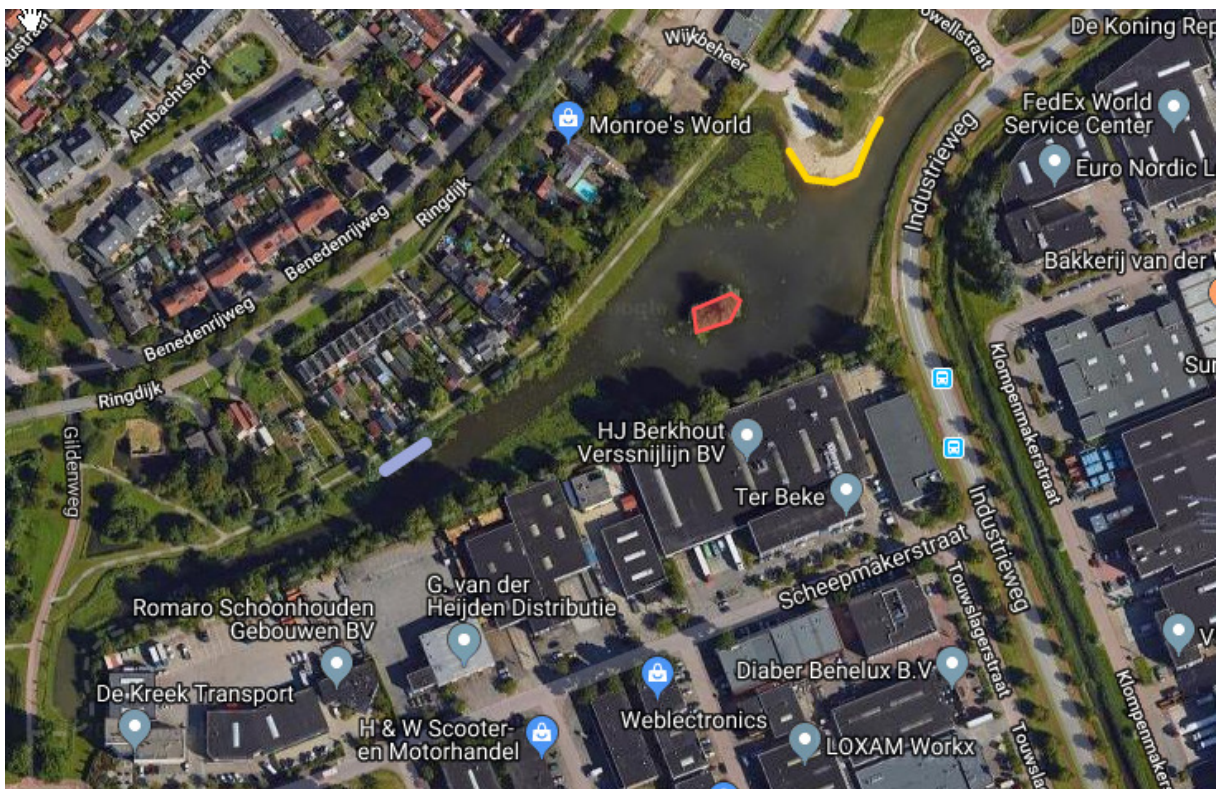
Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

Aangetroffen situatie

Op 6 juni 2019 is samen met Willem Goudzwaard en Jaap Nispeling van de gemeente Ridderkerk de situatie ter plekke bekeken. Jaap Nispeling heeft de afgelopen tijd de activiteiten van de bever gevolgd en kon daardoor extra informatie geven. De watergangen die door de bever worden gebruikt (figuur 1) staan via duikers met elkaar in verbinding. De combinatie van de aanwezigheid van water van voldoende diepte (minimaal 50 cm diep), eetbare bomen en struiken (zoals wilgen) en kruiden (onder andere waterplanten), maken dat deze watergangen een geschikt leefgebied zijn voor de bever.

In figuur 2 worden enkele locaties weergegeven die van belang zijn voor de bever en de ligging van het zwemstrandje. De bever is meerdere keren rustend waargenomen op het met bomen en struiken begroeide eilandje dat ongeveer 65 meter van het zwemstrandje ligt. Daarnaast is wat verder naar het zuidwesten aan de noordoever een locatie waar de bever een hol heeft gegraven (mondelijke mededelingen Jaap Nispeling). Bevers construeren graag holen en burchten op (schier)eilanden, op kruispunten van watergangen en op locaties waar bomen of struiken op de oever staan. Het eerdergenoemde eilandje lijkt daarmee erg geschikt om daarvoor door bevers gebruikt te gaan worden. Het eilandje heeft echter een houten beschoeiing (mondelijke mededeling Jaap Nispeling). Het is de vraag of die dusdanig is aangelegd dat de bevers er niet kunnen graven. Mogelijk kan de bever er echter onderdoor graven of het hout van de beschoeiing door knagen.

Figuur 2. Locatie van het zwemstrand (gele lijn), het eilandje waar de bever vaak verblijft en mogelijk een hol heeft (rode aanduiding) en de locatie waar mogelijk een hol aanwezig is (blauwe lijn) (bron kaart: Google Maps).

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
Kvk: 09148054

Conflicten die met de aanwezigheid van de bever kunnen ontstaan

Bevers hebben via hun gedrag de mogelijkheid om hun leefgebied dusdanig te veranderen dat het beter aan hun eisen voldoet. Dat kan er echter voor zorgen dat er ongewenst of onveilige situaties voor mensen ontstaan. In grote lijn zijn er een aantal gedragingen die hierbij binnen de bebouwde omgeving van belang zijn. Deze worden onderstaand kort benoemd.

Knagen

Bevers zijn knaagdieren, die bomen, struiken en kruiden afknagen om aan hun voedselbehoefte te voldoen. Bij bomen en struiken eten ze niet het hout, maar gaat het ze om de bast, twijgen en bladeren. Bij het afknagen van takken of het omknagen van hele bomen en struiken kunnen er gevaarlijke situaties ontstaan als die bomen of struiken op locaties vallen waar zich mensen begeven, zoals wegen en paden.

Daarnaast kan het voorkomen dat bomen, struiken of kruiden in particuliere tuinen, die aan watergangen liggen, worden genuttigd.

Het meeste knaagwerk verrichten bevers in de eerste 10 meter langs de oever. Afhankelijk van de hoeveelheid aanwezig voedsel en de soortensamenstelling wordt er echter ook tot ongeveer 30 meter van het water gefoerageerd. Slechts zelden wordt nog verder van het water aanwezig voedsel genuttigd.

Graven

Bevers zijn in de schemering en nacht actief en brengen de dag door op legers, of in holen of burchten. Een leger is een ondiep gegraven kuiltje op de oever waar bevers in rusten.

Dergelijke structuren leveren geen conflicten op. Voor de constructie van een hol of burcht wordt onder de waterlijn een gang in de oever gegraven. Na een paar meter graaft de bever omhoog om boven de grondwaterstand te komen en daar een leefkamer te construeren. Is de oever laag of zanderig dan zakt het dak in bij het graven van de kamer. In dat geval wordt dat gat afgedekt met een afwisseling van takken en modder en spreken we van een burcht. Als de oever hoger is of van klei dan kan het dak van een kamer in stand blijven en spreken we van een hol. Doorgaans stort het dak van een hol vroeg of laat in en kan alsnog een burcht ontstaan. Doorgaans graven bevers holen binnen 5 tot 10 meter van de oever, maar in sommige gevallen kunnen holen tot 20 meter de oever in lopen. Dit heeft ook te maken met het profiel van de oever. Loopt de oever langzaam omhoog dan moet de bever verder graven om voldoende boven de gemiddelde grondwaterstand uit te komen om een droge leefkamer te verkrijgen.

De gangen van een hol of burcht en de kamers zelf kunnen wegen en paden ondermijnen. Ook grasvelden en oevers die belopen of gemaaid worden met machines kunnen door de aanwezigheid van holen en burchten onstabiel worden en instorten.

Dammen

Bevers bouwen dammen in stromende waterlopen tot een meter of 5 breed. De dammen zorgen ervoor dat de waterstand op een hoger niveau stabiliseert. De waterstand in de watergangen die door de bever in Ridderkerk worden gebruikt is dusdanig hoog en stabiel dat niet wordt verwacht dat de bever hier dammen gaat bouwen.

Bijten

De bever is het grootste knaagdier in Europa en heeft grote scherpe tanden. Daarmee kunnen ze zelfs bomen van hardhout, zoals eik omknagen. Het komt hoogst zelden voor dat een mens of hond door een bever wordt gebeten. Bevers zijn doorgaans niet agressief en kiezen er juist

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

voor om mensen en honden te ontwijken. In geval dat een mens wordt gebeten is er altijd sprake van een ongelukkige samenloop van omstandigheden, of omdat de bever in het nauw wordt gedreven. Als in de voortplantingsperiode (mei tot en met augustus), bij een hol of burcht, waar kleine jongen aanwezig zijn, wordt gezwommen zullen de bevers de zwemmende mensen en honden proberen te verjagen. Dat doen ze door flinke klappen met hun staart op het water te geven (intimidatie en een waarschuwing voor andere bevers dat er gevaar is). Mensen zullen doorgaans eerder afstand gaan houden voor een met zijn staart slaande bever, waardoor de kans op bijtewonden als klein wordt beschouwd. Bij honden zal dat afhangen van het karakter van de hond. De inschatting is dat bij honden met een sterk ontwikkeld jachtinstinct de kans groter is op conflicten waarbij bijtewonden kunnen ontstaan, bij beide partijen. De vraag is echter of bij regelmatig gebruik van het zwemstandje de bevers ervoor kiezen om in die periode een andere rustiger locatie te gebruiken om de dag door te brengen en daar eventueel ook de jongen groot te brengen.

Toekomstperspectief voor bevers op deze locatie

De locatie voldoet aan de eisen die bevers aan hun leefomgeving stellen. Er is voor een reeks aan jaren voldoende voedsel aanwezig om een beverfamilie in stand te houden. Een beverfamilie bestaat uit een ouderpaar en de jongen van de afgelopen 2 tot 3 jaar. Een familie bestaat gemiddeld uit ongeveer 4 bevers, met een spreiding van 1 tot 8 dieren. Om een conflictarme situatie te behouden wordt geadviseerd om een aantal zaken te regelen.

Adviezen Zoogdiervereniging

Mitigatie knagen

Er zijn op de huidige locatie een aantal bomen die karakteristiek te noemen zijn en het liefst behouden moeten blijven om het beeld van een park in stand te houden, of de veiligheid van mensen en goederen te waarborgen. Het gaat daarbij om knotwilgen die in een rij langs de waterlopen staan, om een treurwilg en om een deel van een aantal grote populieren, die als ze worden omgeknaagd op andermans eigendommen gaan vallen.

Bomen die door bevers gegeten worden kunnen beschermd worden met gaas, of met een antivraatmiddel zoals Wöbra. Schapen- of harmonicagaas met een minimale maaswijdte van 2,5 bij 5 cm werkt goed tegen bevervraat. Het gaas moet een minimale draaddikte van 2 mm hebben om bevers tegen te houden. Om te voorkomen dat de bever het gaas omhoogduwt, is het aan te raden het vast te zetten met pinnen in de grond. Het gaas moet tot minimaal één meter hoog aangebracht worden. Wöbra is een niet giftige pasta die grotendeels bestaat uit kwartsand. De groei en sapstroom worden niet beïnvloed door het middel. Zodra de pasta is opgedroogd is het transparant. Breng het middel bij voorkeur aan als het niet regent en het minimaal 8 graden Celsius is. Het smeermiddel kan effectief blijven voor een periode van 12 tot 15 jaar, afhankelijk van de (weer)omstandigheden. Het wordt aangeraden om elke 5 tot 10 jaar de boom te checken en een nieuwe laag aan te brengen.

Wordt een stam van een boom dusdanig ver doorgeknaagd dat een gevaarlijke situatie ontstaat, dan is het aan te bevelen om de boom om te zagen en de takken op de oever voor de bever beschikbaar te stellen. Wordt dit niet gedaan dan is de kans groot dat de bever al snel aan de volgende boom gaat beginnen.

Daarnaast kan er ook voor gekozen worden om andere soorten bomen en struiken te

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

gebruiken op kwetsbare locaties. In tabel 1 staan soorten weergegeven die de bevers niet of weinig eten en die geschikt zijn om te gebruiken. Zonder ontheffing mogen in een beverterritorium echter geen eetbare bomen- en struiken verwijderd worden, als daardoor de functionaliteit van die bevervestiging negatief wordt beïnvloed.

Tabel 1. Boom- en struiksoorten die bevers niet of weinig eten.

Nederlandse naam	Latijnse naam
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>
Esdoorn	<i>Acer spec.</i>
Paardenkastanje	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Tamme kastanje	<i>Castanea sativa</i>
Den	<i>Pinus spec.</i>
Spar	<i>Picea spec.</i>
Vlier	<i>Sambucus spec.</i>
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>
Meidoorn	<i>Crataegus spec.</i>
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>
Roos	<i>Rosa spec.</i>
Kornoelje	<i>Cornus spec.</i>
Kardinaalsmuts	<i>Euonymus europaeus</i>

Mitigatie graven

Het grootste deel van de oevers van de watergangen die nu door de bever worden gebruikt zijn geschikt om in te graven. Binnen een beverterritorium is het gebruikelijk dat er meerdere dagrustplaatsen (holen of burchten) in gebruik zijn. Het eilandje waar de bever al vaak op is gezien, is in principe een locatie waar de bevers wat betreft schade door graven weinig kwaad kunnen. Andere geschikte locaties liggen verder naar het zuidwesten (figuur 3). De oever is daar begroeid met bomen en struiken en er liggen geen (fiets)paden op de oever. Deze situatie dient daarom zo te blijven, zodat de bevers de kans krijgen om deze locaties voor een hol of burcht te gaan gebruiken.

De kans bestaat dat de bevers echter ook op andere minder gewenste locaties een hol of burcht construeren. In figuur 4 zijn de oevers aangegeven waar de constructie van een hol of burcht tot een conflict met het menselijke gebruik of beheer kan leiden. Men kan hier op twee wijzen mee omgaan.

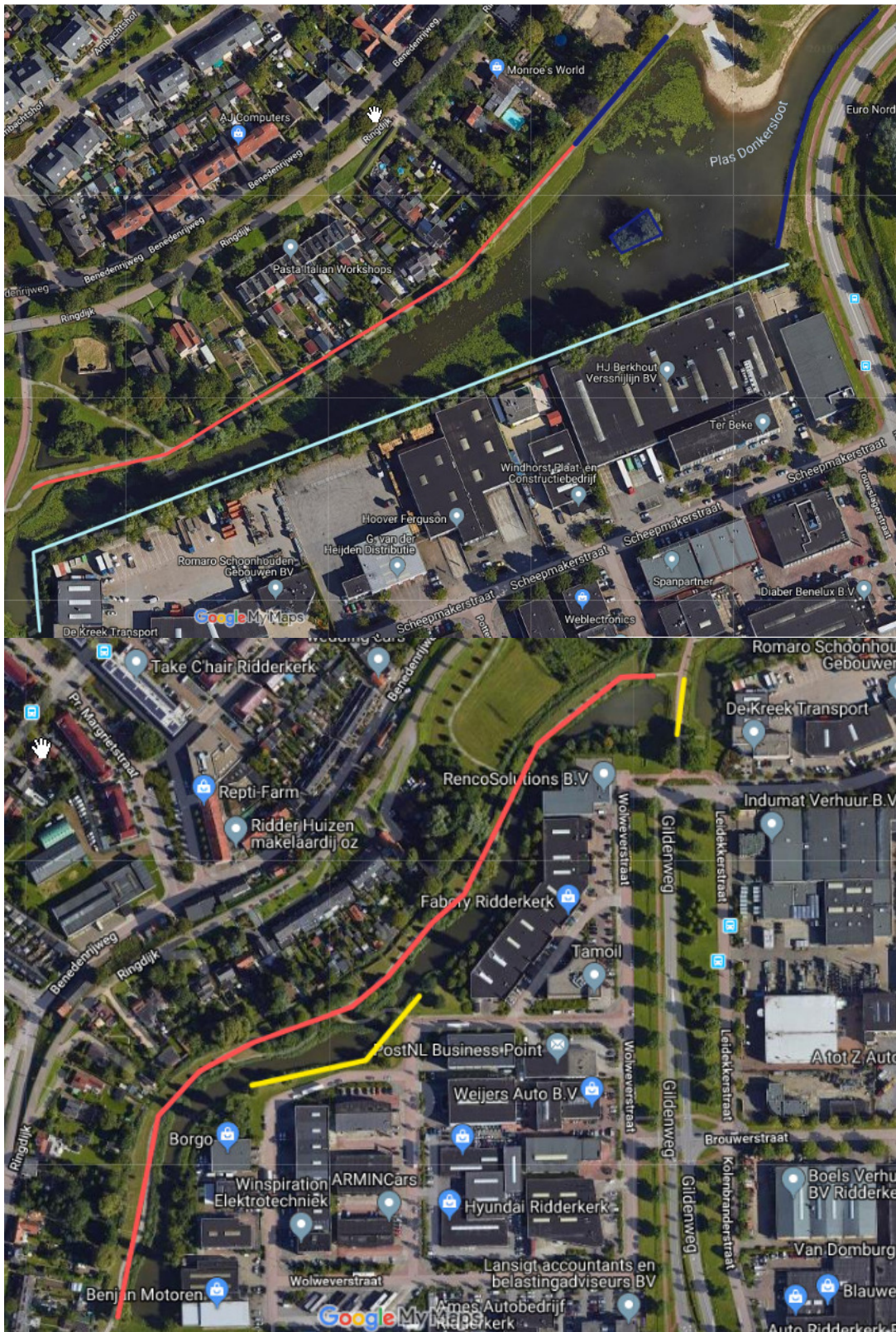
- 1) Optreden als geconstateerd wordt dat bevers op een minder gewenste locatie graven.
- 2) Proactief optreden en kwetsbare oevers aanpassen zodat de kans op graven verminderd of onmogelijk wordt. Deze werkwijze is aan te bevelen op locaties die vanwege andere werkzaamheden al aangepast moeten worden.

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

Figuur 4. Ligging van oevers met verschillend gebruik binnen 20 meter van de waterlijn en waar aandacht aan geschonken moet worden als er hopen of burchten worden geconstrueerd (bruinrode lijnen: wandelen, fietsen en maaien, lichtblauwe lijn: wandelen en maaien, gele lijnen: voertuigen, fietsen, wandelen en maaien, donkerblauwe lijnen: dicht bij het zwemstrandje).

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
Kvk: 09148054

*Locatie waar **onvoldoende ruimte** is om een hol of burcht toe te staan*

Indien de locatie niet geschikt is om een hol of burcht toe te staan dan kan het uitgegraven worden en gedicht met grond. Het uitgraven van een hol of burcht mag in Zuid-Holland alleen met een ontheffing! Daarnaast is dan aan te bevelen om de oever van gaas te voorzien zodat ze er niet opnieuw kunnen graven. De kans bestaat dan echter dat er naast het gaas opnieuw wordt gegraven. Die kans is groter als de oever relatief hoog is en er bomen of struiken op die oever staan.

Werkwijze 2

Als ervoor gekozen wordt om (delen van) de oevers ongeschikt te maken, voordat de bevers er hebben gegraven, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

Gaas in de grond

Hierbij dient het gaas (bijvoorbeeld “asfaltbewapening” of “betonnet”) net onder het maaiveld in de oever geplaatst te worden. Om te voorkomen dat de bevers onder het gaas doorgraven, dient het minimaal tot 2 meter diepte door te lopen, of tot aan de bodem van de watergang.

Verlagen of verflauwen oever

Hierbij moet verlaging dusdanig worden uitgevoerd dat er voor de bevers te weinig ruimte overblijft om boven de grondwaterstand een kamer uit te kunnen graven (figuur 5, boven). Als het maaiveld over een breedte van vijf tot tien meter maximaal ongeveer 30 cm boven het waterpeil komt te liggen, dan zal de kans op het graven door bevers verkleind worden. Daarbij moet waarschijnlijk rekening gehouden worden met de draagkracht van de bodem en het gewicht van machines die eventueel over de oever moeten rijden. Bij te slappe bodems bestaat de kans dat zware machines wegzakken. Het gebruik van lichte machines of dubbele banden kan hier dan een oplossing zijn.

Bij verflauwing van de oever moet het talud onder en boven water dusdanig worden uitgevoerd dat er voor de bevers geen steilkantjes ontstaan waar ze eenvoudig een begin van een hol kunnen graven (figuur 5, onder). Hoe flauwer het talud verloopt, hoe kleiner de kans dat bevers er gaan graven. Een talud van 1:3 of flauwer geeft een bever minder geschikte locaties om te graven dan een talud van 1:2 of 1:1. Deze methode is goed toe te passen als er meer ruimte is.

Door ook eventueel aanwezige houtige begroeiing op de oever weg te halen, wordt de kans op graven verder verkleind.

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

Figuur 5. Boven: het verlagen van een oever om deze voor bevers minder aantrekkelijk te maken om in te graven. Onder: het verflauwen van een oever om deze voor bevers minder aantrekkelijk te maken om in te graven. Deze optie is met name geschikt als er meer ruimte is om de oever aan te passen.

Verkleinen kans op bijtincidenten

Mocht de bever een hol of burcht construeren bij het zwemstrandje (figuur 6), dan kunnen bevers en mensen of honden met elkaar in conflict komen. De kans op bijtincidenten van bevers richting mensen is klein. De kans op bijtincidenten van bevers richting honden is waarschijnlijk wat groter, maar zal eerder andersom beginnen, aangezien de hond in principe een roofdier is. De bever zal dan terugbijten om zich te verdedigen.

Onderstaand wordt beschreven hoe om te gaan met de situatie waarbij er een hol of burcht op daarvoor gevoelige locaties wordt geconstrueerd.

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

Figuur 6. In donkerblauw oevers die dicht bij het zwemstrandje liggen. Als hier een hol of burcht wordt geconstrueerd dan is het mogelijk noodzakelijk om maatregelen te nemen (zie tekst).

Hol of burcht op het eilandje

De afstand tussen het zwemstrandje en het eilandje is ongeveer 65 m. Alleen in het geval dat mensen of honden erg dicht bij het eilandje komen als bevers actief zijn, bestaat er een kans dat er een conflict kan ontstaan. Bevers komen in een drukke omgeving, bijvoorbeeld als er enigszins luidruchtig wordt gerecreëerd, doorgaans pas laat naar buiten, waardoor de kans op conflicten juist een stuk lager wordt. Om de kans verder te verkleinen kan overwogen worden om op een afstand van ongeveer 25 m rond het eilandje bordjes in het water te plaatsen met de tekst 'verboden te zwemmen'. Ook kan overwogen worden daarbij een drijvende afzetting te gebruiken. Wat daarnaast nog kan spelen is dat de bevers na de eerste ervaringen met zwemmende mensen en honden ervoor gaan kiezen om in de drukke periodes een andere locatie te gaan gebruiken en daar eventueel ook de jongen gaan werpen.

Hol of burcht in de oever ten westen van het zwemstrandje

Deze locatie ligt op 20 tot 60 m van het zwemstrandje en biedt zo weinig ruimte, vanwege het op korte afstand naast gelegen fietspad, dat op deze locatie geen hol of burcht getolereerd moet worden.

Hol of burcht in de oever ten oosten van het zwemstrandje

Deze locatie bestaat uit een voor bevers ideale oever om een hol of burcht te construeren. De oever is namelijk relatief hoog en er is plantsoen ingeplant, waardoor er op termijn goede dekking ontstaat. Deze oever ligt op 20 tot 60 m van het zwemstrandje. Het lijkt daardoor niet verstandig om hier een hol of burcht toe te staan om de kans op conflicten met zwemmers te minimaliseren. Als men wil voorkomen dat er hier hopen of burchten komen, dan kan

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054

overwogen worden om gaas in de oever in te brengen. Hiervoor kan betonnet gebruikt worden met een minimale draaddikte van 2 mm en een maaswijdte van ongeveer 10x 15 cm. Het gaas moet tot een diepte die gelijk is aan de waterbodem worden aangebracht (circa 1 tot 1,5 m diep).

Wegvangen en verplaatsen bever?

Omdat het toekomstperspectief voor de bever op deze locatie vanuit ecologie van de bever gezien gunstig is (water van minimaal 50 cm diep en voldoende geschikt voedsel), adviseert de Zoogdiervereniging om eerst te kijken of eventueel te verwachten conflicten opgelost, dan wel kunnen worden voorkomen (mitigatie). Omdat het gebied voor bevers geschikt blijft, zal namelijk na het eventueel verwijderen van bevers zich vroeg of laat weer nieuwe bevers gaan vestigen. Er bevinden zich binnen 1,5 km meerdere gevestigde beverterritoria, waarmee de kans dat er snel nieuwe vestiging zal plaatsvinden vrij groot is. Daarmee ontstaat een zich als maar herhalende situatie van vestiging en wegvangen. Daarnaast is het de vraag of een ontheffing, die voor het wegvangen van bevers nodig is, zal worden verleend door het bevoegd gezag. Mogelijk vraagt het bevoegd gezag eerst de mogelijkheden te onderzoeken om conflicten te mitigeren en die toe te passen alvorens een ontheffing voor het wegvangen van bevers wordt toegekend.

Communicatie met de omgeving

De gebruikers van het gebied waar de bever gebruik van maakt zullen op verschillende manieren tegen de aanwezigheid van de bever aankijken. De een zal enthousiast zijn over de aanwezigheid van de bever, terwijl de ander zich gaat afvragen welk effect dat op hun gebruik van het gebied zal hebben en of het gevaarlijk kan zijn. Een goede communicatie met de omgeving kan ervoor zorgen dat gebruikers van het gebied weten wat ze wel of niet moeten doen om conflicten met de bever te minimaliseren. Deze communicatie kan op verschillende wijzen plaatsvinden. De direct omwonenden kunnen door middel van een brief geïnformeerd worden, waarbij wordt ingegaan op de meerwaarde van de bever in ecologisch opzicht, maar ook hoe men zich moet gedragen om conflicten te vermijden. Ook kan hier aangegeven worden waar mensen met vragen of meldingen van knaag- en graafschade terecht kunnen. Op deze wijze ontstaat een netwerk waarbij meldingen van (dreigende) schade snel bij de juiste personen terecht komen en erger voorkomen kan worden. Een vergelijkbaar stuk kan in het plaatselijke huis-aan-huis-blad worden gepubliceerd. Daarnaast kunnen informatiebordjes bij het zwemstrand geplaatst worden.

Bezoekadres:

Natuurplaza, Mercator III
Toernooiveld 1,
6525 ED Nijmegen

Triodosbank: 78.49.24.767
IBAN: NL08 TRIO 0784 9247 67
BIC: TRIONL2U

BTW/VAT: 81.45.11.351.B01
KvK: 09148054